MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ **Muistio**
Ylitarkastaja Jussi Laanikari 15.6.2017 Dnro 1127/01.03/2017

Luonnos

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS HALLIN METSÄSTYKSESTÄ ALUELLISEN KIINTIÖN NOJALLA METSÄSTYSVUONNA 2017—2018

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin metsästysvuodelle 2017–2018 suurin sallittu saalismäärä hallin alueellisen kiintiön rajoissa sallittavaan metsästykseen. Asetuksella säädettävä suurin sallittu saalismäärä ei ole määrä, joka tulisi saavuttaa, vaan se asettaa metsästykselle määrää koskevan rajoituksen.

Hallin metsästykseen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa, vaan hallia voidaan metsästää metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa. Metsästäjällä on velvollisuus ilmoittaa alueellisen kiintiön puitteissa saaliiksi saatavista halleista Suomen riistakeskukselle. Mikäli asetettu kiintiö täyttyisi ennen metsästysvuoden loppumista, olisi Suomen riistakeskuksen määrättävä metsästys päättyneeksi kyseessä olevalla kannanhoitoalueella.

Asetuksella sallittaisiin yhteensä enintään 1 050 hallin metsästys kaikkien mereen rajoittuvien maakuntien alueella. Alueellisesti suurimpia sallittuja saalismääriä rajoitettaisiin Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa määriteltyjen kannanhoitoalueiden mukaisesti siten, että Perämeren-Merenkurkun alueella sallittaisiin enintään 633 hallin metsästys, Lounais-Suomen kannanhoitoalueella enintään 273 hallin metsästys ja Suomenlahden kannanhoitoalueella enintään 144 hallin metsästys. Määrät ovat samat kuin viime metsästysvuonna.

Itämeren alueen laskentojen perusteella Itämeren hallin kokonaiskanta on noin **40 000–54 000** yksilöä. Laskennoissa nähtyjen hallien määrä on kasvanut 2000-luvun alun noin 10 000:sta nykyiseen yli 30 000 eläimeen, mutta laskentakanta ei ole hallikannan kokonaismäärä, koska eräiden arvioiden perusteella keväisin saavutettaisiin 60–80% kannasta.

Metsästyskaudella 2016–2017 Oma riistan saalisilmoitusten mukaisesti saalis on tähän mennessä yhteensä 169 hallia (tilanne 5.6.2017), joten kiintiöstä täyttynyt tähän mennessä vain 16 %.

1 Nykytila

Metsästyslain 10 §:n 2 momentin mukaan pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajia rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

Metsästykseen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin (hirvieläimet) kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Metsästysasetusta muutettiin vuonna 2014 siten, että hallin metsästykseen ei enää tarvita Suomen riistakeskuksen myöntämää pyyntilupaa. Hallia voidaan metsästää metsästysaikana alueellisen kiintiön puitteissa. Metsästysasetuksen (412/2014) 5 §:ssä säädetään, että hallin Itämerellä tapahtuvaa metsästystä varten on kiintiö seuraavilla alueilla: 1) Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalue, johon kuuluvat Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakuntaan kuuluvat merialueet; 2) Lounais-Suomen kannanhoitoalue, johon kuuluvat Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntaan kuuluvat merialueet; sekä 3) Suomenlahden kannanhoitoalue, johon kuuluvat Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntaan kuuluvat merialueet.

Saaliiksi saadusta halliyksilöstä on metsästysasetuksen mukaan ilmoitettava Suomen riistakeskukselle viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun halli on saatu saaliiksi. Ilmoituksessa on kerrottava: 1) metsästäjän metsästäjänumero ja yhteystiedot; 2) pyydystetyn hallin sukupuoli ja paino; 3) pyyntiajankohta; 4) pyyntipaikan koordinaatit, kannanhoitoalue, Suomen riistakeskuksen toiminta-alue ja riistanhoitoyhdistys. Kiintiön tultua täyteen Suomen riistakeskuksen on määrättävä hallinmetsästys kannanhoitoalueella lopetettavaksi. Suomen riistakeskuksen määräyksestä on tiedotettava riittävän tehokkaasti. Metsästyksen lopettamisen katsotaan tulleen metsästäjien tietoon kolmen vuorokauden kuluttua määräyksen antamisesta. Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle tiedot hallin metsästyksestä kunkin kalenterivuoden päätyttyä.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun kiintiön nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajia tai poikkeusluvan myöntämisperustetta rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Maa- ja metsätalousministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydettävän saaliin määrää ja aluetta. Tässä tapauksessa ei ole tarpeen rajoittaa poikkeuslupien määrää, sillä niitä on haettu viime vuosina vain muutamia.

Suomen riistakeskukselle on annettu 1.3.2011 voimaan tulleilla metsästyslain muutoksilla toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa em. kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskuksen toimintaa ohjaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä alueellisen kiintiön suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä.

Halli kuuluu luontodirektiivin liitteen V lajeihin. Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista, jotka eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi sallii liitteen V lajien metsästyksen. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueella sekä euroopanmajava, halli, kirjohylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis. Näistä euroopanmajava ja itämeren norppa on säädetty metsästysasetuksen 1 §:ssä pyyntiluvanvaraisiksi ja hallin metsästys on säädetty metsästysasetuksen 5 §:ssä rajoitettavaksi alueellisen kiintiön puitteissa. Hallikannan on arvioitu olevan suotuisalla suojelun tasolla viimeisimmässä vuosien 2006–2012 luontodirektiivin raportoinnissa. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, rauhoitusaika sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Hallille on myös säädetty rauhoitusaika metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa 1.1.–15.4. väliseksi ajaksi.

2 Luonnonvarakeskuksen arvio merihylkeiden kantojen tilasta

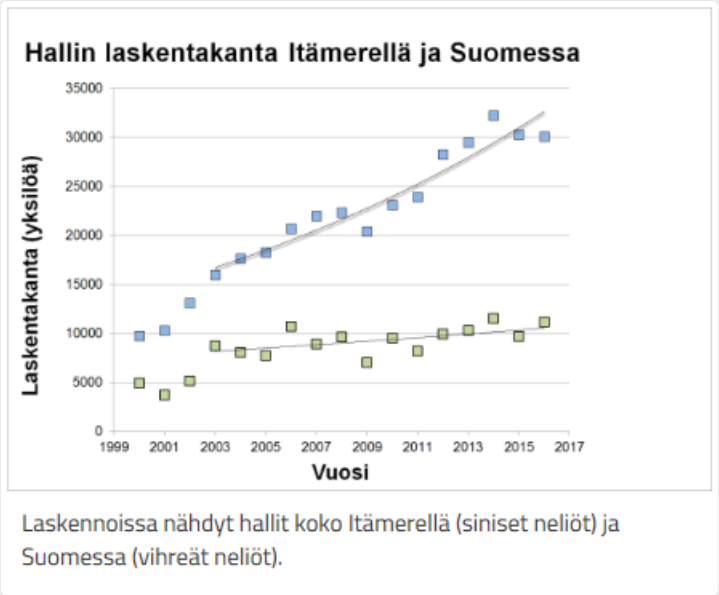

Kuva 1. Hallin laskentakanta Itämerellä (siniset neliöt) ja Suomessa 2000-luvulla (vihreät). Lähde: Luonnonvarakeskus. [1]

Laskenta-aikaan touko-kesäkuussa halleja on eniten Itämeren pääaltaan reunamilla: Keski-Ruotsin saaristossa, Suomen lounaissaaristossa ja Viron länsirannikolla. Kannankasvu on viime vuosina ollut voimakkainta Keski-Ruotsin saaristossa. Myös eteläisellä Itämerellä hallien laskentakanta on hiljalleen vahvistunut.

2000-luvulla Itämeren hallikanta on kasvanut keskimäärin runsaat viisi prosenttia vuodessa. Suomen alueella laskenta-aikaan nähtyjen hallien määrä on kuitenkin viime vuosina pysynyt melko vakaana. Keväällä 2016 valtaosa (9627) Suomessa lasketuista halleista tavattiin tuttuun tapaan lounaissaaristosta.

Itämeren alueen laskennoissa nähtyjen hallien määrä on kasvanut 2000-luvun alun noin 10 000:sta nykyiseen yli 30 000 eläimeen. Kasvu näyttää edelleen jatkuvan huolimatta siitä, että halleja menehtyy kalastuksen sivusaaliina. Laskentakanta ei ole hallikannan kokonaismäärä, koska eräiden arvioiden perusteella keväisin saavutettaisiin 60–80% kannasta. Nykyinen yli 32 000 laskentakanta tarkoittaa 60–80 prosentin näkyvillä oloasteella arvioituna yhteensä noin **40 000–54 000** kokonaiskantaa. Joka vuosi kantaan tulee lisää keskimäärin 2 300–3 000 hallia.

3 Suurimmat sallitut saalismäärät ja muut rajoitukset metsästysvuodelle 2017–2018

Toteutuneet saaliit ovat eri kannanhoitoalueilla vaihdelleet vuosittain. Vallitseva tilanne on ollut se, että Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella ja Lounais-Suomen kannanhoitoalueella suuri osa kiintiöstä on jäänyt vuodesta toiseen käyttämättä. Saaliin toteumaa on rajoittanut sopivien hylkeenpyyntialueiden vaikea saavutettavuus, vähäinen määrä, pyynnin vaativuus sekä vaihtelevat ja usein haastavat olosuhteet. Suomenlahden kannanhoitoalueella kiintiön käyttöaste on noussut keskeytysmetsästysmenettelyyn siirtymisen myötä. Metsästysvuonna 2016–2017 on saatu saaliiksi 169 hallia.

[1] https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/

Saalis jakautuu seuraavasti:

- Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella 47 hallia; saalis 7,4 % kiintiöstä; kiintiötä jäljellä 586 hallia
- Lounais-Suomen kannanhoitoalueella 30 hallia; saalis 11,0 % kiintiöstä; kiintiötä jäljellä 243 hallia
- Suomenlahden kannanhoitoalueella 92 hallia; saalis 63,9 % kiintiöstä; kiintiötä jäljellä 52 hallia

Asetuksella sallittaisiin yhteensä enintään 1 050 hallin metsästys kaikkien mereen rajoittuvien maakuntien alueella. Alueellisesti suurimpia sallittuja saalismääriä rajoitettaisiin Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa määriteltyjen kannanhoitoalueiden mukaisesti siten, että Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueella sallittaisiin enintään 633 hallin metsästys, Lounais-Suomen kannanhoitoalueella Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakuntien alueella enintään 273 hallin metsästys ja Suomenlahden kannanhoitoalueella Uudenmaan ja Kymenlaakson maakuntien alueella enintään 144 hallin metsästys.

Alueellisen kiintiön puitteissa tapahtuvan metsästyksen lisäksi Suomen riistakeskuksen on mahdollista myöntää myös metsästyslain 41§:n mukaisia poikkeuslupia. Asetuksella ei rajoiteta tätä toimivaltaa.

Suurimpien sallittujen saalismäärien asettamisessa on otettu huomioon Ahvenanmaan vuotuinen suurin sallittu saalismäärä 450 (450) hallia[2]. Ruotsin asettamaa 560 (480)[3] yksilön kiintiötä ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi erikseen vähentää toteutuneen saaliin vähäisen määrän takia. Viitenä (5) viimeisenä metsästysvuotena on saatu halleja Suomessa (pl. Ahvenanmaa) saaliiksi Suomen riistakeskuksen ylläpitämän lupahallintajärjestelmän mukaan yhteensä vähän yli 1 000 hallia. Aiemmin pyyntilupajärjestelmän kautta rajoitetussa metsästyksessä myönnettyjen pyyntilupien vajaakäyttö oli tosiasia, mutta alueelliseen kiintiöön perustuva metsästys ei ole olennaisella tavalla muuttanut asian tilaa. Metsästysvuonna 2016–2017 saaliiksi on saatu vain 169 hallia 1 050 kiintiöstä (16 %). Hylje on lajina vaikeasti metsästettävä ja metsästys vaatii erityisosaamisen lisäksi runsaasti aikaa ja venekalustoa. Hylkeenmetsästys on myös metsästysmuotona kallis. Pelkät viikon metsästyksen polttoainekulut saattavat olla yli tuhat euroa. Hyljetuotteiden kauppakiellon takia saalista ei voi myöskään myydä. Metsästyksen tuloksellisuus riippuu metsästäjän taidon lisäksi sää- ja jääolosuhteista. Sulan veden aikana hylkeiden suosimien metsästysalueiksi soveltuvien alueiden, matalikkojen ja luotojen vähäisyys tai niiden kuuluminen luonnonsuojelualueverkostoon rajoittavat entisestään metsästystä. Suurin sallittu saalismäärä ei siten ole ollut juurikaan hylkeenmetsästystä rajoittava tekijä tällä hetkellä.

Sivusaaliskuolleisuuden on arveltu olevan suuruusluokaltaan 2 000 hallia, mutta ECOSEAL -hankkeen tuloksien mukaan sivusaaliiksi jää keskimääräistä heikompikuntoisia yksilöitä. Näin ollen sivusaaliskuolleisuus ei ole kokonaan populaation kokonaiskuolleisuutta lisäävää, vaan nähtävästi sivusaaliiksi päätyvien yksilöiden kuolleisuus olisi muutoinkin suurempaa. Sivusaaliskuolleisuus ei näytä olevan hallikannan kasvussa kuin korkeintaan hidastava tekijä.Kalastuslaki tulee parantamaan olennaisesti tietoja, kuinka paljon hylkeitä jää sivusaaliiksi, koska lakiin lisättiin sivusaalisilmoitusvelvollisuus. Kalastuslain 62 §:n mukaan ilmoitus säännöksessä tarkoitetusta sivusaaliista tulee pyydyksen haltijan tehdä viipymättä Luonnonvarakeskukselle ja sen tekeminen koskee sekä elävänä että kuolleena pyydyksistä löytyneitä eläimiä. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti tulee olemaan myös rangaistavaa (kalastusrikkomus).

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on mietinnössään (MmVM 8/2012 vp) korostanut, että pitkällä tähtäimellä hylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamia merkittäviä vahinkoja tulee pyrkiä ratkomaan ensisi-

---

[2] http://www.regeringen.ax/sites/www.regeringen.ax/files/attachments/page/riktlinjer_grasal_2017.pdf
(Suluissa edellisvuoden kiintiö)

[3] http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Beslut-jakt-mm/Beslut-om-jakt-och-vilt/Sal/
(Suluissa edellisvuoden kiintiö)

jaisesti muilla keinoilla kuin vahinkojen ja tappioiden korvaamisella. Valiokunta onkin edellyttänyt, että hyljekantojen hoitosuunnitelma päivitetään ja että tehokkain keino on helpottaa harmaahylkeen metsästystä koskevia säännöksiä ja kääntää harmaahyljekannan kasvu ja sitä kautta vahinkojen määrä laskuun. Toistaiseksi maa- ja metsätalousministeriön vahvistamia hallin suurimpia sallittuja saalismääriä ei metsästyksen haasteiden ja rajoitusten vuoksi ole yhtenäkään metsästysvuonna saatu täyteen. Kiintiömetsästys on eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan näkemyksen mukaan paras keino hallin metsästyksen tehostamiseksi. Se vähentää elinkeinon harjoittajien ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ja mahdollistaa välittömät metsästystoimet, kun vahinkoja aiheuttavia halliyksilöitä on havaittu pyydysten ja kasvatuskassien lähistöllä.

4 Esityksen vaikutukset

Esitettävä 1 050 hallin suurin sallittu saalismäärä on sama kuin edellisenä vuonna on asetettu. Nykyinen yli 32 000 laskentakanta tarkoittaa 60–80 prosentin näkyvillä oloasteella arvioituna yhteensä noin **40 000–54 000** kokonaiskantaa. 2000-luvulla koko Itämeren hallikannan keskimääräinen kasvunopeus on ollut noin runsaat 5 % vuodessa, eli joka vuosi kantaan tulee lisää 2 300–3 000 hallia. Kannan kasvunopeus on edelleen hyvä ja lajin lisääntymisterveys normaali. Koska hallikannan kasvu näyttäisi jatkuvan edelleen, suurinta sallittua saalismäärää 1 050 saalisyksilöä ei voida pitää ylimitoitettuna ja se ei edes täysimääräisesti toteutuessaan heikennä kannan tilaa. Siirtyminen pyyntilupajärjestelmästä alueellisen kiintiön puitteissa sallittavaan metsästykseen on vähentänyt metsästäjien ja elinkeinon harjoittajien kokemaa hallinnollista taakkaa ja joustavoittanut metsästyksen säätelyä. Nämä tekijät voivat hyvissä olosuhteissa jonkin verran lisätä kiintiön käyttöastetta. Alueelliseen kiintiöön siirryttäessä arvioitiin, että saalismäärät eivät nouse kovin merkittävästi tai nopeasti, koska metsästyksen saalismäärään vaikuttavat vaikeuttavasti erityisesti vaikeat sää- ja jääolosuhteet, hylkeenpyynnin korkeat kustannukset ja niiden kallistuminen polttoaineen hinnan nousun johdosta, alueelliset metsästysrajoitukset sekä hylkeenpyynnin vaikeus.

Esitettävällä suurimmalla sallitulla saalismäärällä pyritään toteuttamaan Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmassa asetettua tavoitetta Perämeren-Merenkurkun ja Lounais-Suomen kannanhoitoalueilla pitää hallikanta sen suuruisena, että hallien aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla kannan elinvoimaisuutta vaarantamatta. Samalla tavalla arvioidaan toteutettavan Suomenlahden kannanhoitoalueella hoitosuunnitelman mukaisesti tavoitteena olevaa hallikannan kehitystä, jotta hallien aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla ja kannan elinvoimaisuutta ei vaaranneta. Hallin metsästys ehkäisee jonkin verran ammattikalastajien pyydyksille aiheuttamien vahinkojen syntymistä, joten esitys voi jossain määrin vähentää kalastajille valtion varoista maksettavia vakuutustukia (laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta (998/2012)). Se vähentäisi elinkeinon harjoittajien ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ja mahdollistaisi välittömät metsästystoimet, kun vahinkoja aiheuttavia halliyksilöitä on havaittu pyydysten ja kasvatuskassien lähistöllä.

Suomalaiset ammattikalastajat kalastivat merialueelta 148 miljoonaa kiloa kalaa vuonna 2014. Saaliin tuottaja-arvo oli 40 miljoonaa euroa. Merialueella ammattimaisesti kalastaneista 1500 kalastusyksiköstä kolmannes ilmoitti kärsineensä hylkeiden aiheuttamista saalismenetyksistä, mutta läheskään kaikki eivät pystyneet arvioimaan vahinkojen määrää numeerisesti. Sanalliset ilmoitukset muutettiin ohjelmallisesti numeerisiksi olettaen, että ne olivat olleet samansuuruiset kuin samassa pyyntiruudussa ja samalla pyyntimuodolla kalastaneilla vahinkomäärän ilmoittaneilla kalastajilla. Vahinkojen määrän arvioitiin olleen 205 tonnia vuonna 2014. Siitä oli siikaa 54 tonnia, silakkaa 49 tonnia, kuhaa 23 tonnia, ahventa 19 tonnia, lohta 15 tonnia, muikkua 14 tonnia, taimenta 5 tonnia, särkeä 2 tonnia, lahnaa 2 tonnia ja kuoretta 1 tonni. Arvio hylkeiden vahingoittaman kalan määrästä oli 50 tonnia suurempi kuin edellisenä vuonna.[4] Raportti ei kuitenkaan erittele vahinkoja hyljelajeittain, mutta ruokavaliotutkimusten[5] pohjalta on oletettava, että suurimman osan vahingoista on aiheuttanut halli.

[4] http://urn.fi/URN:ISBN: 978-952-326-152-5

[5] http://www.slu.se/Documents/externwebben/akvatiska-resurser/publikationer/Aquarapporter/Aqua%20reports%202014-1.pdf

Suomessa kasvatettiin vuonna 2015 yhteensä noin 14,9 miljoonaa kiloa ruokakalaa. Koko maan ruokakalasta 83 % (12,4 milj. kg) kasvatettiin merialueilla. Kalankasvatus merialueilla on lähes yksinomaan verkkoaltaissa tapahtuvaa ruokakalan kasvatusta. Vuonna 2015 koko merialueella hylkeiden kalankasvatukselle aiheuttamat vahingot olivat kalamäärinä yhteensä 250 000 kg ja vahinkojen arvoksi koko merialueella arvioitiin yhteensä 976 000 euroa. Noin 90 % tappioista aiheutui hylkeiden tappamista kaloista. Vahingot ovat suurimmat siellä missä tuotantoakin on eniten. Hylkeiden kaloille aiheuttamista kokonaisvahingoista noin puolet (51 %) tapahtui Ahvenanmaan alueella ja noin neljäkymmentä prosenttia (40 %) Saaristomeren ja Satakunnan rannikkoalueella, loput (9 %) muilla merialueilla. Vahinkoja aiheutui sekä kirjolohta että siikaa tuottavilla laitoksilla. Vahinkojen määrissä esiintyy vuosittaista vaihtelua. Vuonna 2015 hylkeiden aiheuttamat vahingot olivat hieman pitkäaikaista keskiarvoa pienemmät. Vahinkojen rahallinen arvo suhteessa kalavahinkojen kilomääriin vaihtelee vuosittain ja arvoon vaikuttaa myös kalojen tuottajahintojen vaihtelu.[6]

Taulukko 1**.** Hylkeiden aiheuttamien kalavahinkojen määrä (1 000 kg) merialueilla vuonna 2015. Lv. = 95 % luottamusväli. Lähde: Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 67/2016. Luonnonvarakeskus.

Alue	Tapetut kalat 1000kg	l.v.+/-	Vahingoitetut kalat 1000 kg	l.v.+/-	Karanneet kalat 1000 kg	l.v.+/-	Kalavahingot YHT. 1000kg	l.v.+/-
Suomenlahti	5	2	0	0	-	-	**5**	2
Saaristomeri ja Satakunnan rannikko	97	34	2	1	-	-	**99**	34
Ahvenanmaa	106	0	22	0	-	-	**128**	0
Pohjanmaan rannikko ja Perämeri	14	5	4	2	-	-	**18**	6
YHTEENSÄ	**222**	34	**28**	2	-	-	**250**	35

Taulukko 2. Hylkeiden kalanviljelylle aiheuttamien kala- ja kassivahinkojen nimellisarvo (1 000 €) merialueilla 2015. Lähde: Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 67/2016. Luonnonvarakeskus.

Alue	Tapetut kalat 1000€	l.v.+/-	Vahingoitetut kalat 1000€	l.v.+/-	Karanneet kalat 100€	l.v.+/-	Kassivauriot 1000€	l.v.+/-	Kaikki vahingot yhteensä 1000€	l.v.+/-
Suomenlahti	20	7	-	-	-	-	-	-	**20**	13
Saaristomeri ja Satakunnan rannikko	412	132	1	1	-	-	-	-	**413**	229
Ahvenanmaa	389	0	85	0	-	-			**474**	0
Pohjanmaan rannikko ja Perämeri	56	17	12	7	-	-	1	0	**69**	44
YHTEENSÄ	**877**	132	**98**	7	-	-	**1**	0	**976**	231

[6] Savolainen, Riitta; Moilanen, Pentti (2016): Hylkeiden kalankasvatukselle aiheuttamat vahingot vuonna 2015 http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-328-4

Raportoidut saalisvahingot ovat vain pieni osa hylkeiden aiheuttamista vahingoista. Suorien saalis- ja pyydysvahinkojen lisäksi hylkeet ovat mm. tehneet paikoin perinteisen verkkokalastuksen kannattamattomaksi, jonka vuoksi on jouduttu siirtymään uusiin hylkeenkestäviin pyydysmalleihin. Nämä uudet rysät ovat hyvin kalliita ja niiden pyyntiteho saattaa olla heikompi kuin perinteisten pyydysten. Hylkeenkestävät rysät suojaavat kalan rysän sisällä, mutta vahinkoja tapahtuu edelleen rysän suuaukolla. Hylkeet saattavat myös vaikuttaa kalojen käyttäytymiseen siten, että kalat siirtyvät ulkosaariston alueelta sisäsaaristoon. Tämä hankaloittaa merkittävästi kalastusta, sillä kalastuslupien saaminen uusille alueille ja erityisesti sisäsaaristoon on haastavaa.

Vuonna 2014 ammattikalastajille ja kalankasvattajille maksettiin yhteensä 1 630 000 euroa hyljesietopalkkioita. Vuonna 2015 maksettiin korvauksia 1 350 000 euroa. Hyljesietopalkkio muuttui hylkeiden ja merimetsojen kalasaaliille aiheuttamien vahinkojen korvaukseksi vuodesta 2016 lukien. Kyseessä on laskennallinen järjestelmä, jossa perustana on kalastajan vuosittainen rannikkokalastuksen saaliin arvo ja arvo perustuu Luken tilastoimiin hintoihin. Korvaustaso on 15 % saaliin arvosta ja enintään 7 000 euroa. Korvausprosentti voi muuttua ohjelmakauden aikana, mikäli hylkeiden tai merimetsojen saaliille aiheuttama vahinkotaso oleellisesti muuttuu. Uuden korvausjärjestelmän perusteella vuonna 2016 maksetut korvaukset olivat vajaa 770 000 euroa (korvaukset vuodelta 2015). Hylkeet vaikuttavat myös vapaa-ajankalastukseen, sillä varsinkin sisäsaaristossa paikoin verkkokalastus on käynyt mahdottomaksi.

5 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen Luonnonsuojeluliitto (SLL), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), WWF Suomi, Suomen Metsästäjäliitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL), Kalatalouden Keskusliitto (KKL), Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Suomen Hylkeenpyytäjät ry ja Perämeren kalastusalue sekä Luonnonsuojeluliitto Tapiola. Lausuntoja asetusluonnoksesta annettiin yhteensä xx, joissa todettiin hallin osalta seuraavaa:

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.8.2017